

NITRIANSKE INŠPIRÁCIE

Prehliadka slovenských profesionálnych divadiel Májová Nitra sa tohto roku, po dlhšej pauze, predstavila v novom šate. Formálnou a dočasnou, kvôli posunutému dokončeniu nového nitrianskeho divadla, bola zmena termínu konania, z májového na septembrový (aj preto nový názov prehliadky: Divadelná Nitra). Obsahovo sa prehliadka rozšírila, jej záber bol veľkorysejší. Rezignovala na svoj súťažný charakter a stala sa otvoreným stretnutím inšpirácií. Do konfrontácie s profesionálnym divadlom sa dostali aj malé divadelné či paradivadelné aktivity. Program dopĺňali rôzne sprievodné akcie, semináre, diskusie, výstavy.

Jednou z pracovných akcií prehliadky bolo stretnutie Divadlo vo výchove, pripravené v spolupráci s Medzinárodným domom umenia pre deti Bibiana (garant Sáša Petrovická) a Pedagogickou fakultou v Nitre (garant PhDr. Marta Žilková). Prostredníctvom praktických ukážok sa obracalo predovšetkým na pedagógov a pracovníkov s deťmi, upozorňovalo na niektoré zaujímavé a netradičné možnosti uplatňovania dramatických postupov vo vyučovacích procesoch. Cieľ stretnutia komulovala v informačnom bulletinu Sáša Petrovická: "Na Slovensku sa dramatická výchova, respektíve tvorivá dramatika začína čoraz častejšie skloňovať aj medzi pedagógmi a oprávnenne, pretože táto metóda ponúka mimoriadne zaujímavé podnety pre výuku viacerých predmetov: literatúra, zemepis, dejepis, slovenský jazyk a cudzie jazyky, etika, ale aj matematika, chémia ... Bohužiaľ zatiaľ môžeme hovoriť len o využití v podobe inšpirácií, a nie ako o prirodzenej súčasť vyučovacieho procesu. Existujú len osamotené snaženia, chýba energia, možnosti a spôsob, ako od inšpirácie prejsť k zdravo vypracovanému systému. Absentujú kontakty, informácie a niekedy možno aj ochota spolupracovať.

Veríme, že toto stretnutie pomôže nájsť cesty k plodnej ko-

munikácii a spolupráci v oblasti dramatickej výchovy. Dúfame, že záujem o túto metódu, najmä na poli pedagogických škôl, sa zmení na konkrétny vyučovací predmet."

Stretnutie bolo rozdelené do dvoch častí. V prvej prebehli štyri ukážky tvorivých programov ako predvedenie metódy práce a možné inšpirácie pre prítomných pedagógov. Podrobnejší popis dvoch z nich, Mesta Ivany Semjanovej a Abecedy Evy Čárskej sa objavili v minulých číslach časopisu Čs. loutkář *).

Belo Felix, ktorý prednáša na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, sa vo svojej hodine Urobme si pesničku zameral na rozvoj hudobnej tvorivosti dieťaťa. Prostredníctvom hry ho zoznamuje so základmi práce s hudobným motívom, piesňovou formou. Dieťa sa priamo aktivizuje a stáva sa spolutvorcom.

Deti, v tomto prípade tretiaci, sedia v kruhu a po úvodnom

*) PhDr. Alexander Gopal, Cs. c., PhDr. Ivana Semjanová: Škola - dramatická hra - stavebnice. Čs. loutkář 7/92
Sáša Petrovická: Výlet do pravku v Bibiani. Čs. loutkář 3/91

zoznámení sa (predstavovanie sa a vytleskavanie svojho mena) hľadajú rôzne zvuky, ktoré sú schopné vydať pomocou rúk - tleskot, ťfapot, búchanie do stehien, na zem, klopanie na zem, lúskanie prstami. Zvukmi zároveň ilustrujú ponúkané činnosti (pršanie, hrmenie, blýskanie sa, fúkanie vetra). Táto hra vrcholí krátkou rozprávkou, ktorú deti doprevádzajú už vyskúšanými zvukmi: Zúrila búrka, pršalo, blýskalo sa, bil hrom a fúkal vietor. Dážď pomaly utíchal, až celkom ustal a vyjasnilo sa. Zo zeme začali vyskakováť prvé kvietky. Na stromoch spievali vtáčiky. Po lese skákal zajac a farbavo kráčal medveď. Prišla jar. Deti dostanú nástroje z Orfovej súpravy a zopakujú si rozprávku s nimi. V ďalšej časti deti hľadajú pesničku. K jednoduchej melódii, ktorú im učiteľ zahrá na flaute, vymýšľajú text, ten si zaspievajú a vytleskajú. Učiteľ potom deťom ponúkol ako východisko krátku, 8-versovú báseň Daniela Heviera Búda na psa. Tentoraz opačným postupom, od textu k melódii, za spolupráce detí vzniká pesnička, sprevádzaná predtým vyskúšaným rytmickým tleskotom. Na záver hodiny si deti pesničku niekoľkokrát zaspievajú.

Dana Moravčíková, poslucháčka Pedagogickej fakulty v Nitre, demonštrovala postupy tvorivej dramatiky na jednej z tém prvouky pre prvákov, na do-

pravnej výchove. Dôraz zároveň kladla na dôležitosť hlasovej prípravy, rozcvičky detí i učiteľa.

Druhou časťou stretnutia Divadlo vo výchove bola otvorená diskusia. Prítomní pedagógovia zo všetkých typov škôl vrátane umeleckých, vedúci detských divadelných súborov, pracovníci Bibiana a Národného osvetového centra konštatovali veľkú informačnú bariéru, zamedzujúcu prenikaniu poznatkov a skúseností medzi tými, ktorí sa venujú alebo chcú venovať tvorivej dramatike. Pociťala sa potreba vytvoriť centrum, ktoré by mapovalo situáciu na Slovensku, vytváralo a hľadalo inšpiračné zdroje, rozvíjalo kontakty. Logickým zastrešovateľom takéhoto centra by mohlo byť Národné osvetové centrum, zdá sa však, že jeho možnosti, najmä finančné, sú značne obmedzené.

Každopádne jedným zo spôsobov, ako spríehfadiť situáciu a zviditeľniť ľudí, ktorí môžu a chcú pomôcť svojimi skúsenosťami, je vydávanie nepravidelného informačného spravodaja. Jeho prvé číslo vyjde do konca kalendárneho roka.

Stretnutie Divadlo vo výchove ponúklo inšpirácie a zároveň vytvorilo pracovný priestor. Stretli sa na ňom ľudia, ktorým záleží na spoločnej veci a dohodli sa na konkrétnych krokoch. A o to ide.

□ DOMINIKA NAVAROVÁ

DRAMA v akcii

Co je to hodina dramatu? Múže probíhat v různých situacích, za různých podmínek, ale vždy to musí být vzrušení, pocit, že se děje cosi životně důležitého.

Škola je světlá a moderní, skoro strohá. Foyer dýchá pracovní atmosférou. Je tiché a na vyleštěné podlaze znějí naše kroky. Voní tu pasta na parkety a čističí prostředky, vývěsky na protější stěně visí netečně - pocit neskutečnosti, jako by už ani neexistovala škola plná dětí.

Ticho přeruší přítlučené výkřiky, dusot, povídání, vrcholící rámus. Otevřít tyto dveře znamená najít jiný svět a vystavit se nebezpečí, že se octnete uprostřed rozruchu.

Hodina dramatu právě končí. Třída

se klidně řadí, začíná odcházet do foyer a připojuje se k ostatním dětem, které už míří k různým učebnám. Prázdný sál se zdá ohromný a pochmurný, je plný tajemných zákoutí i světlých skvrn na podlaze. Závěsy jsou zataženy a reflektory vytvářejí nepravidelné loučičky světla a zdůrazňují tak vzorek vyleštěných parket. Prudké oranžové světlo nám svítí do očí. Vybledne s přílivem denního světla, učitel dramatu hluchně seskočí z pódia a začne třídit nějaké desky u gramofonu. Nenápadným gestem dá znamení následující třídě, aby šla dovnitř, sál je znovu plný dětí.

Vstupují a zaujatě si mezi sebou povídají, v chůzi svlékají saka